

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pangalan _____

Pangkat: _____ Guro: _____

Aralin

7

Kahulugan at Konsepto ng Pamilihang (Pamilihang may Di-Ganap na Kompetisyon)

MELC: Nasusuri ang kahulugan at iba't ibang Istruktura ng pamilihan

Sa iyong pagtahak sa landas ng kaalaman sa araling ito, ikaw ay haharap sa mga teksto at mapaghamong gawain na sadyang pupukaw ng iyong interes at magdaragdag sa iyo ng kaalaman. Mapaghahambing ang iba't ibang istratektura ng pamilihan. Handa ka na ba? Subukan mong sagutin ang mga sumusunod na tanong. Huwag kang mangamba sa pagsagot. May mga tulong sa pag-aaral na inihanda para sa iyo.

Pagkatapos basahin ang modyul na ito inaasahang:

1. Naipaliliwanag ang kahulugan ng istratektura ng pamilihan;
2. Natutukoy ang mga katangian ng pamilihang may di ganap na kompetisyon; at
3. Nailalarawan and iba't ibang katangian ng iba't ibang anyo ng pamilihang may di ganap na kompetisyon.

Panuto: Piliin ang titik ng tamang sagot.

1. Pamilihang libu-libo ang mamimili at nagtitinda ng produkto:

A. Ganap na Kompetisyon	C. Monopolistikong Kompetisyon
B. Monopolyo	D. Oligopolyo
2. Pamilihang may iilang suplayer o tagapagprodyus lamang:

A. Ganap na kompetisyon	C. Monopolistikong kompetisyon
B. Monopolyo	D. Oligopolyo
3. Ang industriyang may iisang prodyuser lamang ng produkto o serbisyo na walang malapit na kapalit at ang pagpasok ng mga potensyal na kakompetisyon ay lubhang mahirap:

A. Monopolyo	C. Ganap na kompetisyon
B. Oligopolyo	D. Monopolistikong kompetisyon

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

4. Ang uri ng kumpanya na karaniwang may monopolyo sa pamilihan ay:
 - A. taga-suplay ng kuryente
 - B. tagagawa ng kotse
 - C. kumpanyang paliparan
 - D. malakihang establisimiyentong nagtitingi.
5. Istruktura ng pamilihan na inilalarawan ng kawalan ng kontrol sa presyo ng mga nagbebenta, maraming magkatulad ngunit pinag-ibang produkto dahil sa tatak, at malayang nakapapasok o nakalalabas ang mga nagbebenta sa industriya:
 - A. Ganap na kompetisyon
 - B. Monopolyo
 - C. Monopolistikong kompetisyon
 - D. Oligopolyo

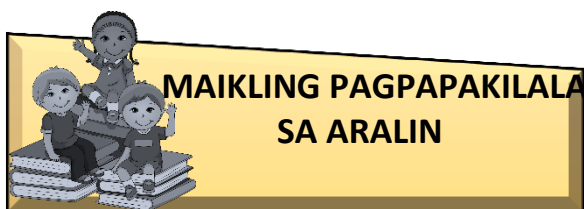

BALIK TANAW

Panuto: Tukuyin ang ipinahahayag ng pangungusap.

1. Isang mekanismo, na ngayon ay itinuturing nang isang lugar, ng interaksyon ng mamimili at nagbebenta upang magtakda ng presyo at magpalitan ng produkto at serbisyo.
 - A. Ospital
 - B. Pamilihan
 - C. Pamahalaan
 - D. Mall
2. Ang mga kalahok sa isang pamilihang may perpektong kompetisyon ay gumagamit ng advertising o pag-aanunsyo bilang istrategiya ng pagbebenta. May impluwensya ba ang pag-aanunsyo sa epektibong pagbebenta?
 - A. Mayroon dahil sa pinag-iba ang mga produkto sa ganitong uri ng pamilihan.
 - B. Mayroon dahil sa identikal ang mga produkto sa ganitong uri ng pamilihan.
 - C. Wala dahil sa pinag-iba ang mga produkto sa ganitong uri ng pamilihan
 - D. Wala dahil sa identikal ang mga produkto sa ganitong uri ng pamilihan.
3. Madaling pumasok sa pamilihang may perpektong kompetisyon dahil
 - A. Walang nagdodominang kompetitor.
 - B. Walang pinag-iba ang produkto na isinusuplay ng isang suplayer sa produktong isinusuplay ng isa pang suplayer sa iisang industriya.
 - C. Hindi malaki ang kapital na kailangan.
 - D. A, B at C
4. Ito ang batayan ng mga prodyuser ng kanilang kahandaan at kakayahan nilang magbenta ng mga takdang dami ng mga produkto at serbisyo.
 - A. Salapi
 - B. Presyo
 - C. Sahod
 - D. Kita
5. Ito ang istruktura ng pamilihan na kinikilala bilang modelo o ideal.
 - A. Ganap na Kompetiyon
 - B. Monopsonyo
 - C. Di ganap na kompetisyon
 - D. Monopolyo

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

PAKSA: Iba't Ibang Anyo at Katangian ng Pamilihan (Di Ganap na Kompetisyon)

Ang tuwirang kabaligtaran ng bilingang may ganap na kompetisyon ay isang bilingang walang kompetisyon. Ito ang tinatawag nating monopoly. Ang **monopoly** ay isang bilingang may nag-iisang prodyuser at nagbebenta ng produkto at serbisyo. Dahil isa lamang ang nagbebenta ng produkto, walang tuwirang kakompetensiya ang isang monopolista. Ang isang monopolistang kompanya ay masasabi nating may malakas na kapangyarihan o puwersa sa bilihan. May kapangyarihan din siyang pigilin at hadlangan ang pagpasok ng mga bahay-kalakal na nagnanais kumalaban sa kanaya sa bilihan. Ipapapaliwanag ng modyul na ito kung papaano nakukuha ng monopolista ang kapangyarihang ito sa bilihan sa pamamagitan ng pagtalakay sa mga katangian ng isang bilingang monopoly.

1. **Nag-iisang nagbibili** – Walang direktang kalaban ang monopolista dahil nag-iisa lamang siyang nagbebenta ng produkto sa bilihan. Ito ang dahilan kung bakit malaki at malawak ang kaniyang hawak at control sa bilihan. Ngunit kahit wala siyang direktang kakompetensiya sa pagbibili ng produkto sa isang bilihan, marami naman siyang di tuwirang kakompetensiya. Ang isang monopolist na gumawa ng isang produkto ay nakikipagtunggali sa libu-libong produkto at serbisyo na ginagawa ng isang ekonomiya sa pagkuha ng malaking bahagi ng badyet ng isang pamilya. Halimbawa, ang Meralco ay isang monopolista sa pagbebenta ng kuryente sa mga pamilya sa kamaynilaan at walang kumakalaban sa kaniya rito. Subalit nakikipagtunggali ito ng di tuwiran sa mga prodyuser ng mga pagkain, pananamit, at pamamahay. Ang mga bilingang ito ay kumukuha ng malaking bahagi ng isang badget ng isang pamilya.
2. **Walang Kauring Produkto** – ito ay isa pang katangian nakapagbibigay kapangyarihan sa mga monopolista sapagkat ang produktong ipinagbibili nila ay nag-iisa at walang kauring produkto sa bilihan. Dahil dito, malakas ang control ng monopolista sa demand ng produkto. Ang pagbabawas niya ng produksiyon ay maaaring magpataas ng presyo ng produkto , samantalang ang pagpapataas nito ng dami ay maaaring makapagpapaba ng presyo.
3. **Kakayahang hadlangan ang kalaban-** dahil sa *patent*, *copyrights* at *trademark* gamit ang Intellectual Property Rights, hindi makapasok ang ibang nais na maging bahagi ng industriya na kaparehas sa hanay ng produkto at serbisyong nilikha ng mga monopolista. Ang *patent* ay pumoprotekta sa mga imbentor at sa kanilang imbensyon. Ipinagkakaloob ito ng gobyerno sa isang imbentor upang mapagbawalan ang ibang gawin ito, gamitin, ibenta, iangat at iluwas ang imbensyon niya kapalit ng pagsisiwalat sa publiko ng mga detalye ng kaniyang imbensyon. Ang *trademark* naman ay ang paglalagyan ng mga simbolo o marka sa mga produkto at serbisyo na siyang nagsisilbing pagkakakilanlan ng kompanyang

Ang larawan sa ibaba ay mabisang pagpapaliwanag sa istrukturang monopolyo.

Ang larawang ito ay nagpapakita ng kahulugan ng istrukturang monopsonyo:

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Oligopolyo - Ito ay isang uri ng istruktura ng pamilihan na may maliit na bilang o iilan lamang na prodyuser ang nagbebenta ng magkakatulad o magkakaugnay na produkto at serbisyo. Sa ganitong uri ng pamilihan may kakayanan ang prodyuser na maimpluwensiyahan o madiktahan ang presyo na umiiral sa pamilihan. Maari din nilang gawin ang hoarding o ang pagtatago ng produkto, ginagawa nila ito upang mapataas ang pangkalahatang presyo sa bilihan. Maaari silang makipagtunggalian sa isa't isa o maaari ding makipagsabwatan na tinatawag na *collusion*. Ito ay nagaganap partikular na sa presyo sa ilalim ng *kartel* o samahan ng mga oligapolista.

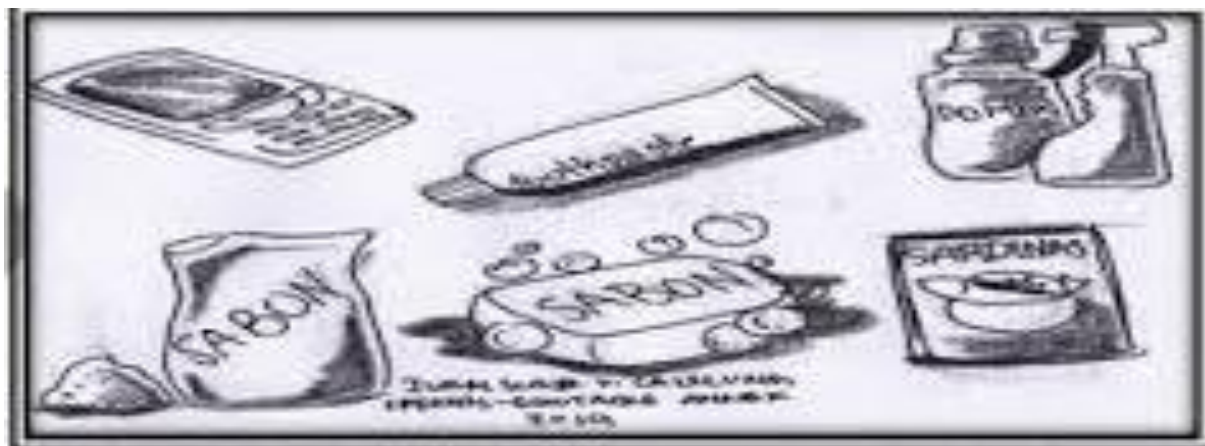
Ang larawang nasa ibaba ang mabisang magpapaliwanag ng mga halimbawa ng mga produkto na nasa ilalim ng istrukturang oligopolyo.

Monopolistikong Kompetisyon – Sa ilalim ng ganitong uri ng istruktura ng pamilihan, marami ang nagbibili at marami din ang mamimili sa magkakatulad na produkto ngunit magkakaiba sa mapapagitan ng anunsiyo o pakete. Ang bilingang ito ay magkakatulad sa pamilihang may ganap na kompetisyon at bilingang monopoly. Ilang halimbawa nito ay mga produktong katulad ng toothpaste, sabong panligo, sabong panlaba, shampoo. Maraming nagkalat na sari-saring uri ng shampoo na makikita sa tindahan at pamilihan subalit wala naman talagang likas na pagkakaiba ang mga halo. Ang tatak at anunsiyo lamang ang nagbibigay ng paniniwala sa mga tao ng pagkakaiba-iba nito.

Ang larawang ito ay magpapaliwanag ng mga halimbawa ng produkto ng monopolistikong kompetisyon.

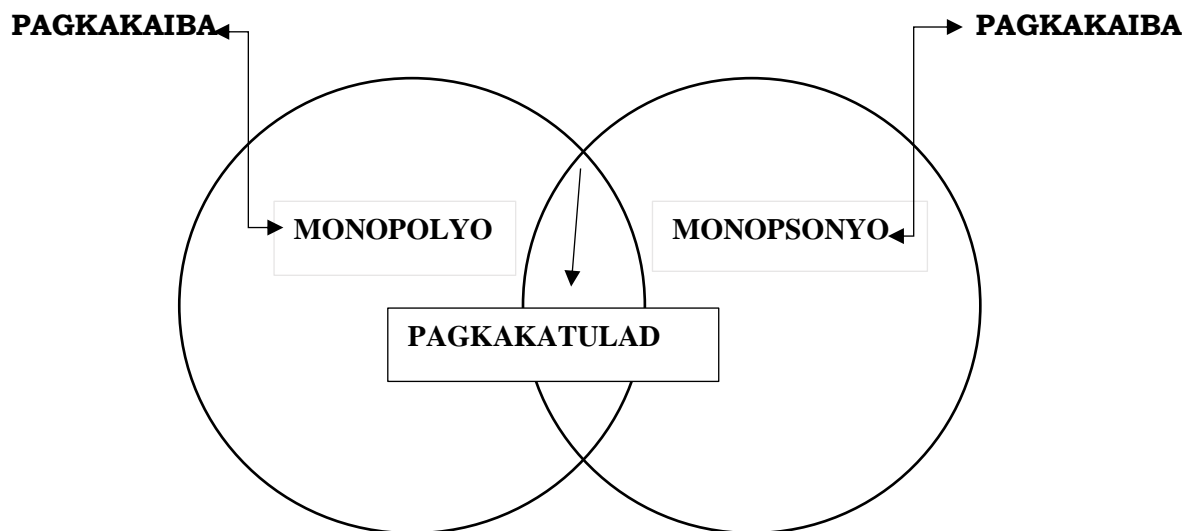
ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

GAWAIN

Gawain 1: MARKET-ANALYSIS; VENN DIAGRAM

Matapos mong mabasa ang mga teksto ngayon ay paghambingin mo ang iba't ibang istruktura ng pamilihan ng paglalagay sa Venn Diagram ng pagkakapareho at pagkakaiba ng katangian ng bawat istruktura. Gamiting gabay ang halimbawa sa ibaba at sagutin ang mga katanungan sa pamprosesong tanong upang mapunan mo ng wasto ang dayagram.

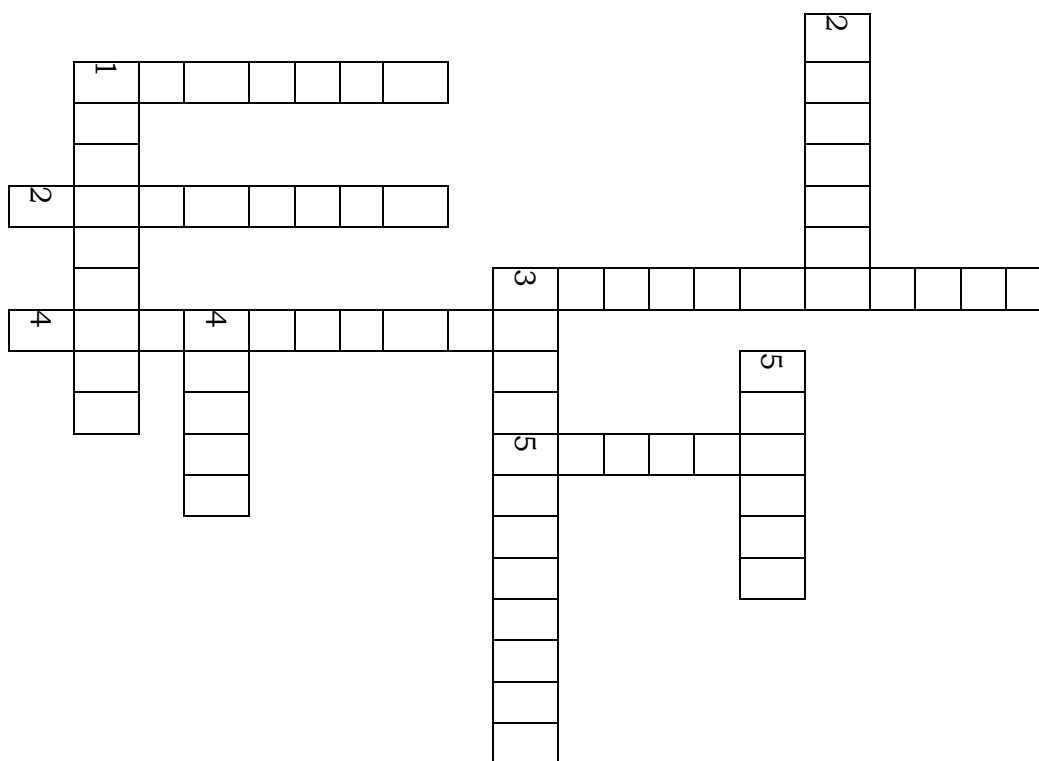
ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pamprosesong Tanong:

1. Ano-ano ang katangian na magkatulad ang monopolyo at monopsonyo?
2. Sa ano-anong mga katangian naman sila nagkaroon ng pagkakaiba?
3. Sa iyong palagay bakit ito pinahihintulutan ng pamahalaan sa kabila ng may di magagandang dulot ito sa mga mamimili? Ipaliwanag ang iyong sagot sa pamamagitan ng pagbibigay halimbawa.

GAWAIN 2: PUZZLE KO ITO!

Panuto: Punan ng mga salita ang mga bakanteng kahon ayon sa hinihingi ng mga pahayag sa mga bilang sa pahalang at pababa.

Pababa

1. Iisa lamang ang nagbibili
2. Samahan ng mga makapangyarihang negosyante
3. Isang telekomunikasyong kompanya
4. Iisa lamang ang mamimili
5. Kasama sa tinaguriang big 3 sa larangan ng produktong petrolyo

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pahalang:

1. Halimbawa ng isang may kakaiba at nag-iisang produkto
2. Gawain ng mga negosyante upang mapataas ang presyo ng isang produkto
3. Uri ng pamilihan na iilan lamang ang nagbibili at mamimili
4. Mayroong halos pare- parehong produkto ngunit hindi magkakatulad sa pangalan ng produkto
5. Pumoprotekta sa mga imbortor at imbensyon nila.

GAWAIN 3: POSTER-RIFIC

Panuto:

Pumili ng isang istruktura ng pamilihan at gumawa ng isang pagguhit na nasa anyong *poster* na nagpapakita ng konsepto ng pamilihing napili. Ang larawang mabubuo ay dapat na masagot ang sumusunod na katanungan at ito ay bibigyan ng marka gamit ang rubrik.

Pamprosesong Tanong:

1. Tungkol saan ang inyong ginawang larawan o poster?
2. Ano-anong mga simbolismo ang inyong ginamit at ibigay ang mga kahulugan nito?
3. Sa iyong palagay, maliwanag bang naipakita ng iyong larawan ang konsepto ng istruktura ng pamilihan na iyong pinili? Bakit?

RUBRIK PARA SA POSTER

Pamantayan	Deskripsyon	Puntos	Natamong Puntos
Nilalaman	Naipakita at naipa-liwanag nang mahusay ang isang ideal na pamilihan batay sa mga konseptong nakaloob sa poster.	21-25	
Kaangkupan ng kosepto	Maliwanag at angkop ang mensahe sa paglalarawan ng konsepto ng isang ideal na pamilihan.	16-20	
Pagakamalikhain	Orihinal ang ideyang ginamit sa paggawa ng poster.	11-15	
Kabuuang presentasyon	Malinis at maayos ang kabuuang larawan.	6-10	

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pagkamalikhain	Ang mga kulay at konsepto, simbolong ginamit ay nakatulong nang lubos upang maipahayag ang mensahe at konsepto ng isang ideal na pamilihan.	1-5	
----------------	---	-----	--

TANDAAN

Ang pamilihan may di ganap na kompetisyon ay isang istruktura na kung saan ang mga prodyuser ay may kapangyarihan at impluwensiya ang presyo ng mga produkto at serbisyong kanilang ipinagbibili.

Ang mga halimbawa nito ay Monopolyo, Oligopolyo at monopsonyo, na kung saan ang kanilang mga produkto at serbisyo ay walang katulad o kapareha, may kakayahang kontrolin ang dami at presyo na kanila ipagbibili sapagkat sila ay iisa lamang na nagbibili o bumibili ng produkto o serbisyo.

Pag-alam sa Natutunan

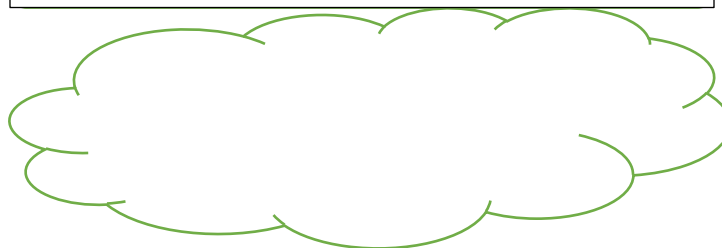
Magaling! Ngayong may sapat ka ng kaalaman tungkol sa pamilihan at mga istruktura nito maaari mo ng punan ang dayagram sa ibaba.

Pamilihan	katangian	kalamangan	kahinaan	halimbawa
Monopolyo				
Oligopolyo				
Monopsonyo				

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Paano mo ilalarawan ang pamilihan at mga istruktura nito?

Panghuling Pagsusulit

Panuto: Suriin ang mga sumusunod na pahayag at tukuyin kung ano ang pinahihiwatig nito. Ilagay ang tamang sagot sa linya sa unahan ng mga numero.

- _____ 1. Ito ay istruktura ng pamilihan na may iisang konsyumer lamang sa iisang uri ng produkto o serbisyo.
- _____ 2. Ang mga prodyuser ay may iisang uri ng produkto pero magkakaiba ang tatak.
- _____ 3. Ang istruktura ng pamilihan na kung saan umiiral ang sistemang monopolyo, oligopolyo, monopsonyo, monopolistiko.
- _____ 4. Isang sistema sa pamilihan na kung saan iisa lamang ang nagtitinda ng walang kauring produkto.
- _____ 5. Sa istrukturang ito maaring magsabwatan sa mapapagitan ng kartel ang mga negosyante.
- _____ 6. Sa istrukturang ito ginagawa ang patent o copyright upang mahadlangan ang pagpasok ng kalaban sa negosyo.
- _____ 7. Istruktura ng pamilihan na kung saan ang pinakamabisang halimbawa nito ay pamahalaan na siyang kumukuha ng serbisyo ng pulis, sundalo at iba pa.
- _____ 8. Nakikita ang sitwasyon na kung saan ang konsyumer at bibilhin ang produkto o serbisyo kahit mataas ang presyo sapagkat walang pamalit na maaaring pagkunan nito.
- _____ 9. Kabilang sa pamilihing ito ang Shell, Petron, Caltex.
- _____ 10. Sa panig ng suplay ito ay katumbas ng monopolistikong kompetisyon.

PAGNINILAY

Sa iyong natutuhan sa araling natapos, bilang mag-aaral sa paanong paraan ka makatutulong sa pagpuksa ng pagsasamantala ng ilang makapangyarihang negosyante.